

Lördagen den 16 September.

Kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Herr vice talmannen C. A. Mannerskantz ledde förhandlingarne i detta sammanträde.

§ 1.

Herr Abraham Rundbäck, som anmält sig till motions afgifvande, erhöll ordet och uppläste sin ifrågavarande motion (N:o 1), imfettande förslag till åtskilliga ändringar i Kongl. Maj:ts nädiga proposition angående landtförsvarets ordnande.

Efter skedd uppläsning blef denna motion hänvisad till Riksdagens Särskilda Utskott.

§ 2.

Ordet begärdes af:

Friherre Gripenstedt, som yttrade: Herr vice Talman, mine Herrar! Jag har hvarken någon motion att afgifva eller något särskildt förslag att framställa, och icke heller är det min mening att nu företaga någon granskning af Kongl. Maj:ts proposition i ämnet, men jag känner ett behof att vid detta tillfälle yttra några få ord med afseende på den ställning, hvori den viktiga frågan äfvensom Riksdagen sjelf befinner sig. Jag måste bekänna, att denna ställning, till en viss grad, ingifver mig oro. Allt ifrån det att beslutet fattades att sammankalla urtima Riksdag för att ytterligare handlägga denna fråga, har jag varit af den mening, att detta endast under *en* förutsättning kunde vara lyckosamt och leda till gynnsamma resultat, nemligen den förutsättningen att det förslag, som framlades, skulle hafva att påräkna framgång. I motsatt fall kan jag icke finna annat, än att ett sådant steg måste vålla svårigheter och förvecklingar af flerahanda, måhända ganska allvarsam art och således måste beklagas. Utskottsvalet i går har efter min tanke utfallit så, att derigenom icke behådas något godt i afseende på förslaget framgång, och att alltså utsigterna för en lycklig lösning af frågan äro ganska ringa.

I ett hänseende kan dock, enligt min åsigt, den ställning, hvaruti vi nu befinna oss, medföra någon nytta, nemligen derigenom att man nu bör komma, så att säga, mera på det klara med denna fråga. Majoriteten inom Kammaren har vid detta tillfälle haft fullkomligt fria händer vid valet af de ledamöter, hvilka erhållit förtroendet att handlägga det viktiga ärendet. Icke något annat Utskott, undantagandes Konstitutions-Utskottet,

hvilket blifvit tillsatt endast för eventuella fall, som sannolikt ej inträffa, har tagit Kammarens krafter i anspråk. Det måste således antagas, att majoriteten insatt i det Särskilda Utskottet sina yppersta förmågor, sina mest utmärkta personligheter, till hvilka den med fullt förtroende kunnat öfverlemna det viktiga uppdraget att afgifva ett svar i den stora, fosterländska frågan. En ledamot af detta Utskott, kanske den som i anseende till sin ställning här i Kammaren derstädes intager det mest framstående rummet, har vid sistlidna riksdag sagt, att det då afgifna svaret på Kongl. Maj:ts proposition säkerligen icke innebure det sista ordet i frågan. Jag är för min del alldeles af samma mening, och det gläder mig, att denne ledamot nu är i tillfälle att medverka till att detta sista ord må blifva utsagdt. Det kan vara på tiden, tyckes mig, att detta spel numera sker öppet med korten på bordet. Om Kongl. Maj:ts förslag anses icke kunna godkännas utan böra förkastas; må man då äfven oförtydligt förklara hvad meningen dermed är — må Utskottet öppet säga oss, huruvida det anser att *intet* vidare bör göras för vårt försvarsverk eller, i händelse något aunat förslag anses vara bättre än det Kungliga, *hvad* detta andra är, som skall sättas i stället.

Jag tror att man kan antaga, att hela landets och måhända äfven andra länders uppmärksamhet är i mer än vanlig grad spänd på utgången af denna fråga och på det svar, Riksdagen kommer att derpå lemna. Jag tror ock, på grund häraf, att vi äro berättigade lägga på utskottsledamöternas hjertan och fosterländska sinne, att de må afgifva det på dem beroende svaret så, att de kunna inför historien derfor ansvara, och att det står i samklang med vår nationela ära och med vårt fosterlands framtida trygghet och välfärd.

Justerades protokollsutdrag angående den beslutade remissen till Särskilda Utskottet utaf Herr A. Rundbäcks ofvannämnda motion; och åtskildes derefter Kammarens ledamöter kl. 3 e. m.

In fidem
H. Husberg.